

**NIPPON BUDO.
ARTELE MARTIALE JAPONEZE.**

TARCISIU GHISA

ABSTRACT

Încă din epoca de piatră oamenii au fost nevoiți să lupte între ei din diferite motive. De atunci, odată cu scurgerea timpului, multe generații de oameni au formulat principii tot mai eficiente de a-și învinge dușmanii prin luptă dreaptă sau prin șiretlic.

În fiecare loc din lume au existat conflicte care au dus la dezvoltarea științei de a lupta.

Această știință a luptei a format o serie de tehnici de luptă cu mâna goală dar și o varietate de arme. Tehnicile au fost transmise până în zilele noastre, însă multe dintre ele au dispărut odată cu scurgerea timpului.

O dovadă a acestei transmisii sunt artele marțiale din arhipelagul nipon. Japonezii și-au făcut propria tehnică de luptă pe care au perfecționat-o în timp. Multe din artele marțiale japoneze au ieșit la iveală doar în ultimii 60-70 de ani.

Cei mai cunoscuți termeni care se referă la artele marțiale japoneze sunt BUDO, BUJUTSU și BUGEI.

CONFERINTA DE ARTE MARTIALE JAPONEZE – CLUJ NAPOCA 20 NOIEMBRIE 2010

Inca din epoca de piatra oamenii au fost nevoiti sa lupte intre ei din diferite motive. De atunci, odata cu scurgerea timpului, multe generatii de oameni au formulat principii tot mai eficiente de a-si invinge dusmanii prin lupta dreapta sau prin sretlic.

In fiecare loc din lume au existat conflicte care au dus la dezvoltarea stiintei de a lupta.

Aceasta stiinta a luptei a format o serie de tehnici de lupta cu mana goala dar si o varietate de arme. Tehnicile au fost transmise din generatie in generatie de la Maestru la Discipol, insa multe dintre ele au disparut odata cu scurgerea timpului.

O dovada a acestei transmisii sunt artele martiale din arhipelagul nipon. Japonezii si-au faurit propira tehnica de lupta pe care au perfectionat-o in timp. Multe din artele martiale japoneze au iesit la iveala doar in ultimii 60-70 de ani.

Cei mai cunoscuti termeni care se refera la artele martiale japoneze sunt BUDO, BUJUTSU si BUGEL.

Budo se treduce in prin "Calea Razboiului" si este un termen modern care indica practica artelor martiale ca un mod de viata.

Bujutsu se refera la punerea in practica a tacticilor martiale din lupta reala, iar Bugei se refera la arta luptei asa cum era ea practicata de vechii samurai si care viza eficacitatea tehnicilor cu arme.

Artele martiale japoneze care s-au transmis pana in zilele noastre se impart in doua categorii:

- arte martiale clasic denumite generic **Koryu** formate inainte de restauratia Meiji;
- **Gendai**, arte martiale moderne formate dupa restauratia Meiji.

KORYU

Koryu este termenul dat tuturor traditiilor martiale care s-au dezvoltat, dupa cum mentionam anterior, inainte de restauratia Meiji. Acestea s-au dezvoltat in timpul cand Japonia era impartita in mai multe state feudale si razboaiele erau foarte frecvente, de catre razboinici cunoscuti sub numele de samurai si ninja. Eficienta lor s-a dovedit in lupta si prin faptul ca au

supraviețuit de-a lungul timpului. În continuare voi face o scurtă trecere în revistă a celor mai populare arte marțiale japoneze vechi.

Sumo

Sumo este o artă marțială care s-a dezvoltat în Japonia și care nu se mai întâlnește în niciun alt loc din lume.

Condiția principală o constituie forța celor doi luptători care se întrec pe un podium denumit “**dohyo**”, care are un diametru de 4.5 metri. Luptele de sumo nu durează decât câteva clipe, rare fiind confruntările care durează mai mult de un minut. Meciul se încheie prin aruncarea în afara dohyo-ului a oponentului prin una din cele 48 de aruncări clasice.

Legenda spune că prima luptă de sumo a fost castigată de Takemikazuchi, și că aceste prime lupte erau manifestări rituale în cinstea zeilor.

În zilele noastre sumo se practică ca și sport atât la nivel de profesionalism cât și la nivel de amatori. Turneele se țin de mai multe ori pe an.

Aiki-jutsu

Teoria **Aiki** este de inspirație chineză, unde apare ideea dualității yin-yang, iar echilibrul perfect al celor două principii duce la marea armonie: Ai. Ki semnifică notiunea de energie internă. Acestea au dat naștere artei marțiale aiki-jutsu, care a fost practică secole la rând de samurai în special cei ai clanului Takeda, pentru situațiile în care bushi(luptătorii) trebuiau să lupte cu mainile goale. Aceasta presupunea preluarea ki-ului advers și redirectionarea lui.

Atemi-jutsu

Atemi-waza semnifică lovitura dată în punctele vitale (kyusho) ale adversarului pentru a-l scoate din luptă imediat, iar justu reprezintă îndemnarea de a putea utiliza cu eficiență maximă această abilitate. Aceste lovituri pot provoca leșinul, un traumatism grav sau chiar moartea adversarului. Acesta artă este foarte veche și este aproape în întregime bazată pe cunoașterea corpului uman.

Ju-jitsu

Ju-jitsu se traduce prin “stiinta supletii” iar principiul esential al acestei arte este de a invinge adversarul prin orice mijloace cu un efort minim. Ju-jitsu cuprinde atat forme de lovire a adversarului cat si tehnici articulare, tehnici de proiectie, imobilizari, strangulari,etc. care reprezinta partea cea mai vasta a acestei arte. Ju-jitsu a fost utilizat de samurai pe campul de lupta pentru momentele cand ramaneau fara arme si trebuiau totusi sa se apere in fata unui adversar inarmat. Desi documentele sustin ca primele tehnici au fost elaborate in perioada Kamakura, ju-jitsu s-a dezvoltat ca arta martiala doar incepand cu epoca Edo, cand Japonia a inceput sa se pacifice. De asemanea Ju-jitsu este considerat stamosul formelor judo si aikido.

Shorinji Kempo

Shorinji Kempo este o arta martiala care dateaza de acum 1000 de ani si care s-a format la templul shaolin. Shorinji este pronuntia japoneza a denumirii in chineza a “pumnului de la Shaolin”. Intreg sistemul a fost revizuit de Michiomi Nakato, care a adaugat tehnici noi iar pe altele le-a modificat. Sistemul a reaparut in Japonia imediat dupa cel de-al doilea razboi mondial. Se pune accentul atat pe tehnici delicate cat si pe tehnici dure.

Kenjutsu

Este “arta razboinica a sabiei”, care a fost practicata si utilizata pe campul de lupta indeosebi de samurai. Aceasta arta a fost practicata cel putin din sec. X, pana in anul 1876 cand portul sabiei a fost interzis. In acesta perioada in Japonia au luat fiinta cel putin 2000 de scoli de sabie, iar altele in numar de aproximativ 400 erau consacrate in instruirea discipolilor in forma iai-jutsu(arta scoaterii sabiei din teaca).

Arta kenjusu se imparte in doua categorii:

- Iai-jutsu - arta de a taia adversarul prin scoaterea sabiei din teaca;
- Ken-jutsu - arta luptei efective dupa ce sabia a fost scoasa din teaca.

Bo-jutsu

Bo nu era o arma utilizata pe campul de lupta insa un bushi trebuia sa cunoasca manuirea celor patru tipuri de bastoane, deoarece in lupta, spre exemplu lama unei naginata se puea rupe. Se spune ca bastonul lung a fost folosit mai mult de calugarii razboinici din sec. al XVI-lea si de politia shogunala din epoca familiei Tokugawa. Bastoanele sunt de patru tipuri:

- ROKUSHAKU BO - 1,80 metri
- JO - 1,20 metri
- HAMBO - 90 centimetri - JUMATATE DE BO
- TAMBO - 60 DE centimetri.

So jutsu

Yari este sulita, arma care a fost utlizata foarte mult pe campul de lupta de samurai, alaturi de naginata, arme care dadeau un avantaj celui care le detinea, in fata altor luptatori care luptau doar cu katana. Aceasta arma a fost folosita in special pentru tehnici de impungere.

Naginata-Jutsu

Halebarda este tot un model de lance care a pornit de la o lama de sabie prinsa de capatul unui bo. Naginata a fost mult folosita in razboaie, mai aes de soldatii infanteristi, care o foloseau pentru doborarea luptatorilor calare. Aceasta arma a mai fost folosita de catre sotiile de samurai.

Kyu-jutsu

Practicarea tirului cu arcul dateaza de foarte mult timp in Japonia si a fost folosita atat in razboi cat si pentru vanatoare. Cel putin pana in secolul al XVI-lea Kyu-jutsu era prima din cele 18 kakuto-bugei(artele pe care trebuia sa le studieze un bushi). Arcul japonez difera de alte arcuri foloste de alte popoare in special prin faptul ca este foarte lung (2.20m) si are o curbura

CONFERINTA DE ARTE MARTIALE JAPONEZE – CLUJ NAPOCA 20 NOIEMBRIE 2010

asimetrica. Singurul avantaj este acela ca se puteau folosi sageti(ya) foarte lungi. La inceput, tirul cu arcul a fost folosit din pozitia din picioare dupa care s-a adoptat si tehnica folosirii arcului calare. Odata cu introducerea armelor de foc in Japonia in secolul XVI-lea, kyujutsu a inceput sa fie din ce in ce mai putin folosit.

Ninjutsu

Este arta martiala utilizata de ninja in Japonia Feudala, pentru a duce la bun sfarsit actiuni de spionaj si asasinat, despre care se crede ca ar fi fost creata la sfarsitul perioadei Heian(794-1185). Clanurile de ninja s-au dezvoltat in muntii din provinciile Iga si Koga. Acesti oameni au fost folositi de catre conducatori puternici ai Japoniei pentru a-si ucide dusmanii si pentru a intra in fortaretele acestora. Legendele le-au atribuit puteri paranormale printre care acelea de a se face ne vazuti, de a merge pe apa, etc. Aceste lucruri nu sunt adevarate, ninja folosind anumite trucuri pentru asemenea ispravi.

GENDAI

Acesta este termenul generic folosit pentru artele martiale moderne fondate dupa anul 1868, cand a avut loc Restauratia Meiji. Aceste arte martiale moderne s-au nascut fie din alte stiluri clasice fie independent de acestea. Diferenta de denumire se afla in terminatie, particula “jutsu” fiind inlocuita de “do”. Din categoria Gendai fac parte artele martialae precum Aikido, Judo, Karate Do, Kyudo, Kendo,etc. Cateva dintre acestea vor fi descrise mai jos. Totodata daca artele martiale vechi consacra partea de lupta reala si traditia vechiilor ryu-uri din Japonia feudala, artele martiale noi au inclus si competitii, lucru respins in stilurile vechi.

Aikido

Aikido inseamna “calea armoniei”. Aceasta arta martiala a fost fondata de catre Morihei Ueshiba, in anul 1942, care a sintetizat mai multe vechi traditii de jujutsu si aikijusu, facand din aikido o arta dedicata exclusiv autoapararii. Telul artei aikido este auto-desavarsirea prin disciplina.

Judo

Judo este o alta arta martiala formata din vechiul ju jitsu de catre Jigoro Kano in anul 1882. Acest sistem se foloseste in primul rand se parghii, fixari si apucari, dar nu foloseste arme. Judo inseamna “calea blandetii” si a fost creat avand ca prim scop competitii sportive.

Kyudo

Este o arta martiala practicata de foarte multi japonezi, care deriva din vechea arta a tirului cu arcul practicata de samurai. Kyudo se practica in special pentru a se ajunge in final la iluminare stiindu-se faptul ca in aceasta arta este implicata foarte profund filozofia zen. Practicantii kyudo-ului ajung sa traga prima data cu arcul in aproximativ 18 luni, timp in care invata sa se concentreze, sa aiba o respiratie corecta, pozitie corecta. In tot acest rastimp, practicantii invata sa isi controleze corpul si mintea.

Karate

Karate inseamna in japoneza “mana goala” iar denumirea corecta este Karate Do - “Calea mainii goale”. Acest stil s-a format in insula Okinawa cu diverse influente din China si Japonia. Insula Okinawa prin pozitionarea ei geografica a favorizat intalnirea si cooperarea celor doua culturi. Populatia acestei insule fiind mai tot timpul sub ocupatie, portul si detinerea de arme fiind interzise, si-a format un stil de lupta foarte eficient fara arme, sau arme din uneltele care erau folosite la agricultura. Cateva dinte aceste arme au fost kama, nunchacu, bo, tonfa, sai, etc. Insa cele mai importante arme au ramas armele naturale ale corpului care erau durificate in ani grei de antrenament zilnic, dupa care cu o singura lovitura puteau omori chiar si un samurai in armura. Introducerea artei in Japonia are loc abia in anul 1912 prin intermediul lui Gichin Funakoshi. Acesta, in anul 1921 a fost invitat la Tokyo pentru a sustine o demonstratie chiar in fata imparatului. Karate a devenit foarte popular si prin intermediul altor maestrii din Okinawa care predau stilurile proprii.

Stiluri de Karate

In continuare voi face o scurata prezentare a celor mai imporatante stiluri de karate si anume: Shotokan, Kyokushinkai, Wado-Ryu, Goju-Ryu si Shito-Ryu.

Shotokan

Acest stil de Karate a fost creat de Gichin Funakoshi, contine numeroase kata, si este caracterizat prin miscari puternice, curajoase si pozitii foarte solide.

Kyokushinkai

A fost creat de Masutatsu Oyama, care a fost unul dintre elevii lui Funkoshi. Denumirea stilului se traduce prin “stilul adevarului suprem”, si este considerat unul dintre cele mai dure stiluri de arte martiale.

Wado-Ryu

Semnificatia numelui este “calea pacii sau a armoniei” si a fost creat de un alt elev vechi al lui Funkoshi, pe nume Hidenori Otsuka, declarat cel mai mare maestru al stilului.

Goju-Ryu

A fost creat de Chojun Myagi si se traduce prin “ stilul moale-tare”. Stilul deriva din arta Naha-te care are ca principiu de baza yin-yang (principiile opuse si complementare).

Shito Ryu

Fondatorul stilului Kenwa Mabuni , un locuitor din Okinawa care l-a avut ca profesor pe Itosu, maestru cu care a studiat karate si Funakoshi. Acesta a avut o inclinatie spre kata preluandu-le si din alte scoli de karate. Stilul are aproximativ 60 de kata inclusive cele cu arme.

Kendo

Kendo deriva din vechiul kenjutsu, iar in loc de katana in competitii sportive ale acestei arte se foloseste shinai, confectionat din patru tulpini de bambus care sunt legate cu ajutorul unei fibre, iar apoi sunt introduse intr-o teaca de piele. In timpul antrenamentelor practicantii folosesc si o armura denumita bogu, care cuprinde o casca de otel(men), o platoso (do), manusi(kote) si tare, o protectie a regiunii subabdominale. La fel ca si alte arte martiale moderne se urmareste direct perfectionarea spirituala si perfectionarea comportamentului moral.

Iai- Do

Este o arta martiala care se practica individual. Practicantul trebuie sa caute mereu sa isi perfectioneze calitatea tehnicilor. Iai – do deriva din arta samurailor de a scoate sabia din teaca si de a si taia in acelasi timp. Iai-do-ul modern nu implica ca si alte arte din categoria Gendai Budo infruntarea vreunui adversar.

Naginata-Do

Este un sport popular in Japonia practicat cu precadere de catre femei. Lama armei este inlocuita cu o bucata de lemn din bambus. Acest sport nu implica atata forta precum Kendo de aceea si faptul ca este practicat in mare parte de femei. Acesta forma a ajuns sa fie tot mai cunoscuta din anul 1960 an in care a avut loc primul campionat.

Indiferent ce ramura de arte martiale practicam, toate sunt menite sa cultive in noi cele sapte virtuti ale luptatorului japonez: Corectitudinea, Curajul, Compasiunea, Respectul, Onestitatea, Onoarea si Loialitatea.

Bibliografie

PETER LEWIS “Introducere in artele martiale” Editura Teora-1997

LOUIS FREDERIC “Dictionar de arte martiale” Editura Enciclopedica-1993

PETER LEWIS “Mituri si legende despre artele martiale” Editura Teora -1998

JEREMY ROBERTS “Japanese Mythology A to Z” Chelsea House- 2010

NEIL HORTON “Japanese Martial Arts” Summersdale Publishers Ltd -2005